

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
GNL 327   *Katılım Finansı*
DERS NOTLARI

14. Hafta

20.05.2020

TEKRAR

***Katılım Finansınının Ayırıcı Özellikleri ve
Konvansiyonel Finans ile karşılaştırmalar***

KATILIM FİNANSININ (İSLAMİ FİNANS) ÖZELLİKLERİ

1-Gelir sağlayan ödünç ilişkisi yerine;

- Ticaret
- Ortaklık

2- İslam hukukunun amaçlarınınin gözetilmesi

3- «Emanet» Anlayışı ve Yaklaşımı

4- Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı

5- Üretimden kopuk olmama (Reel Sektöre destek)

Ödünç İlişkisinde Gelir sağlama amacı bulunmamalı

- **RIBA AN NASIAH (ödünç faizi)**
  - **= RIBA AL DUYUN**

Nasa'....: Ertelemek

TİCARET

- Mal karşılığı Mal.....: Takas
- Mal Peşin, Para Peşin.....: Peşin alışveriş
- Mal Peşin, Para Gelecekte.....: Vadeli alışveriş
- Para Peşin Mal teslimi Gelecekte : Selem
- Mal teslimi de Para da Gelecekte : Vadeli İşlem

Mal karşılığı Mal = Takas

Riba al Fadl; (Alışveriş Faizi) belirli homojen malların değişiminde alınan fazlalık.

Ribavi Mallar:

1. Altın
2. Gümüş
3. Hurma
4. Buđday
5. Tuz
6. Arpa

Bu mallar

ANCAK

peşin ve eşit değerlerde DEĐIŐİLEBİLİR

ORTAKLIK

- Emek Sermaye Ortaklığı... : Mudarabe
- Sermayelerin Birleirilmesi : Muşareke

Sözleşme = Akid

Mübadele (Değişim) Sözleşmeleri

1. Satışa dayalı
  - Murabaha (Maliyet+Kâr)
  - Eser Sözleşmesi (Üretim Siparişine dayalı Satış)
  - Selem Sözleşmesi
  - Borcun Satılması (Bai al Deyn)
  - Yerli – Yabancı Para değişimi (Bai Al Sarf)
  - Sat ve geri satın al (Bai al İnah)
  - Tawarruk
2. Kiralamaya dayalı
  - İjara (Leasing)

Ortaklık Sözleşmeleri

1. Emek Sermaye Ortaklığı
(MUDARABE)
2. Sermayelerin Birleştirilmesi
(MUŞAREKE)

TİCARET SÖZLEŞMELERİ

Değişime konu olan malın satıcının eline mevcut olması gerekir

İKİ İSTİSNA

1. Selem

2. Eser Sözleşmesi

2- İslam hukukunun amaçlarınınin gözetilmesi

- 1. Aklın korunması***
- 2. Dinin (inancın) korunması***
- 3. Hayatın korunması***
- 4. Malın korunması***
- 5. Neslin korunması***

3- «Emanet» Anlayışı ve Yaklaşımı

faizden ve helal olmayan iş kollarından
kaçınmanın

yanında

çevreye duyarlı olmanın ve

kullanılan beşerî imkânlara (Emanet)

saygılı olmak da

İslami hassasiyetin gereğidir

4- Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı

KONVANSİYONEL FİNANS

Risk Transfer edilir

Örnek: Konvansiyonel
Sigorta

KATILIM FİNANSI

Risk Paylaşılır

- Karşılıklılık (Mutuality)

Örnek : Kooperatiflerde
üyeler arasında karşılıklı
risk paylaşımı

5- Üretimden kopuk olmama (Reel Sektöre destek)

VARLIĞA DAYALI FİNANSMAN

- Katılım Finansında finansal işlemlerin bir varlığa dayalı olması gereği vardır
- Finansal Piyasalarda yapılan bir işlemin reel sektörde de bir karşılığı bulunmalıdır

Likidite

Likidite, kısaca bir varlığın nakde dönüşme kabiliyetini ifade eder, Türkçe finansman yazınında buna “akışkanlık” denir.

Likit varlıklar (akışkan varlıklar); çok düşük bir maliyetle ya da az bir zarar riskiyle, hızla paraya dönüştürülebilen varlıklardır.

Bunlar kullanıma hazır nakit yani para ve nakit eşdeğeri sayılan alacak belgeleridir.

KATILIM BANKALARINDA FON KAYNAKLARI VE KULLANIMLARI

Fon Kullanımları

- Merkez Bankası Zorunlu Karşılık
- Bankada Tutulan Likidite
- ***Kalan Müşterilere kullanılır. Sadece «Toplanan Fonlar» Kullanılabileceği gibi Özkaynaklar da katılabilir***

Fon Kaynakları

- Carî Hesaplar
- Yatırım Hesapları
(Kısıtlanmış –Kısıtlanmamış)
- Türkiye’de “Kâr ve Zarara Katılma Hs.
- ***Bankanın Özkaynakları***

Banka ve Müşterileri arasındaki ilişkilerin tabiatı

A- Fon Toplarken (Kaynaklar):

A.1. Cari Hesap ve Vadesiz Mevduat

Konvensiyonel Bankalar		İslam (Katılım) Bankası	
<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>	<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>

Usulsüz Vedia..... saklama hizmeti

Garantili Vedia (*) Saklama Hizmeti

(*) Malezya İslam Bankası, müşterilerinden “Cari Hesap” olarak aldığı mevduatın Garantili Koruma amaçlı Al-Wadiah Yad Dhamanah/Guaranteed Custody sözleşmesine dayandığını açıklamaktadır

Kaynak:

Usmani M.I.A., **Islamic Finance**, Meezan Bank, Pakistan, 2015, s. 213

Bank Islam Malaysia Berhad, Islamic Banking Practice, s.29

A- Fon Toplarken (Kaynaklar):

A.2. Vadeli Mevduat

Konvensiyonel Bankalar

İslam (Katılım) Bankası

İlişki Karşılığı

İlişki

Karşılığı

Borçlu/alacaklı Faiz

Yatırım Hesabı

Mudarib/Sermaye Sahibi

*Mudarabe Kârı-
Zararı*

B-Fon Kullandırırken (Kullanım)

Konvansiyonel Bankalar

<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>
Alacaklı/Borçlu	Faiz

İslam (Katılım) Bankası

<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>
Satıcı-Alıcı	Fiyat
Kiralayan/Kiracı	Kira
Ortaklık	kâr
Vekil/Müvekkil	Ücret

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

- Mevduat Kavramı yeniden tanımlanmıştır
- «**Mevduat**» ve «**Yatırım Hesabı**» kavramları ayrıştırılmıştır
- Ana ayrıştırıcı özellik, Mevduata yatırılan paranın garanti altında olması
- ***Yatırım Hesabında ise bu özelliğin bulunmamasıdır***

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

Mevduat Türleri

- Tasarruf Hesabı
- Cari Hesap (Çek hesabı)
- Sabit Mevduat
- İslamî Mevduat (Vedia, Karz, Murabaha Sözleşmesi)

Yatırım Hesabı Türleri

- Ana Para Garantisi olmayan «Yapılandırılmış» mevduat
- Genel ve Özel Yatırım Hesabı (Mudarabe ve Vekalet sözleşmelerine dayalı)

**Türkiye’de 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nda
aşağıdaki tanımlar bulunmaktadır**

- **Mevduat bankası:** Bu Kanuna göre kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,
- **Katılım bankası:** Bu Kanuna göre özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,
- **Mevduat:** Yazılı ya da sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle ivazsız veya bir ivaz karşılığında, istendiğinde ya da belli bir vadede geri ödenmek üzere kabul edilen parayı,

Türkiye’de 5411 sayılı Bankacılık Kanunu

Tasarruf mevduatı: Mevduat bankaları nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan mevduat hesaplarını,

Özel cari hesap: Katılım bankalarında açılabilen ve istenildiğinde kısmen veya tamamen her an geri çekilebilme özelliği taşıyan ve karşılığında hesap sahibine herhangi bir getiri ödenmeyen fonların oluşturduğu hesapları,

Katılma hesabı: Katılım bankalarına yatırılan fonların bu kurumlarca kullandırılmasından doğacak kâr veya zarara katılma sonucunu veren, karşılığında hesap sahibine önceden belirlenmiş herhangi bir getiri ödenmeyen ve anaparanın aynen geri ödenmesi garanti edilmeyen fonların oluşturduğu hesapları,

Katılım fonu: Katılım bankaları nezdinde açtırılan gerçek ve tüzel kişilere ait özel cari hesap ve katılma hesaplarında yer alan parayı,

ifade eder.
(5411 sayılı Bankacılık Kanunu, madde 3)

MEVDUAT KAVRAMI

- **'Mevdu'** Arapça bir kelime olup tevdi edilmiş, emanet bırakılmış anlamına gelmektedir. **Mevduat ise 'mevdu' sözcüğünün çoğulu olup emanete bırakılmış nesnelere anlamına gelmektedir. Tevdi, bırakma, emanet etme anlamına gelir ki tevdiat da tevдинin çoğuludur.** Saklanan şeye vedia, saklayanla saklatan arasındaki ilişkiye **vedia sözleşmesi**, saklayana müstevda, **saklatana ise mudi denilir**. Ne var ki mevduat ile vedia terimi arasındaki bu köken ortaklığı mevduatın BK. m. 463 vd. anlamında bir vedia sözleşmesine dayandığı anlamına gelmez .
- **<http://www.elcihukukburosusu.com/makale/BANKA-MEVDUATI-ve-HUKUKI-NITELIGI>**

Mevduatın Doktrindeki Tanımı

Gerçek yahut tüzel kişiler tarafından; istenildiğinde ya da vadesi geldiğinde çekilmek üzere bankalara (faizle veya faizsiz) yatırılan bir miktar para olarak ifade edilmektedir.

Herhangi bir geçerlilik koşuluna tâbi olmayan mevduat sözleşmesinin hukuki niteliğinin ne olduğuna ilişkin ne Bankacılık Kanununda ne de Borçlar Kanununda herhangi bir açıklık yoktur. **Dolayısıyla bu işlemin hukuki niteliğinin belirlenmesi doktrine ve yargı kararlarına kalmaktadır.**

Banka ile mudi arasında ortaya çıkacak uyuşmazlıklarda uygulanacak hükümler, hukuki nitelik olarak belirlenen sözleşme düzenlemeleri önem taşıyacak ve bu tespit edilen sözleşmelerdeki kurallar esas alınarak ihtilaf çözülecektir.

s.a.g.m.

Genel Olarak Karz Sözleşmesi ve Usulsüz Vedia Sözleşmesi

Borçlar Kanunu .m. 306'ya göre

'karz öyle bir akittir ki

onunla ödünç veren, bir miktar paranın veya diğer bir misli şeyin mülkiyetini ödünç alan kimseye nakil ve bu kimse dahi buna karşı bir miktar ve vasıfta müsavi aynı neviden şeyleri vermekle mükellef olur.”

BK.m.472'ye göre

usulsüz tevdi ise mudi(saklatan) tarafından verilen bir mikar para, misli eşya veya kıymetli evrakın müstevdi (saklayan) tarafından emin bir yerde saklanması ve belirli bir süre sonunda veya istendiğinde *mislen* geri verilmesi borcunu doğuran bir akittir .

Mevduatın Hukuki Niteliđi

<http://www.elcihukukburosusu.com/makale/BANKA-MEVDUATI-ve-HUKUKI-NITELIGI>

Mevduatın hukuki niteliği tartışmalı olup, temel tartışma “usulsüz tevdi” ile “karz akitleri” etrafında gerçekleşmektedir.

Bu bakımdan yapılan tartışmalar mevduat ilişkisinde mevduatın vadeli veya vadesiz olmasına göre bir ayırma dayanmaktadır.

Yapılan bu ayırımın temel gerekçesi tarafların amacının farklılaşmasıdır.

Kuřkusuz bu da mevduatın hukuki niteliğinin belirlenmesinde, bu iki tür arasında ayırım yapılmasını gerektirmektedir.

Bunun sonucu olarak asli edim yükümlülükleri bakımından vadesiz ve vadeli mevduat işlemi bakımından ikili bir ayırım yapmak ve ayrı ayrı sözleşmeye nitelik kazandıran asli edim yükümlülüklerini ortaya koymak zorunludur .

Vadesiz mevduat iřleminde

Mudi bir miktar parasını daha güvenli bir yer olan bankada saklamak (mülkiyetini bankaya geçirmek) ve her zaman bu para üzerinde tasarruf edebilmek yetkisine sahip olmak istemektedir.

Her ne kadar bu mevduat türünde mudi duruma göre cüzi bir faiz alabilmekte ise de, bu alınan faiz hiçbir zaman saklama ve (her zaman yatırılan para üzerinde) tasarruf etme amacının önüne geçmemektedir. Bu yapıya baktığımızda, vadesiz mevduat mudiin yararına yapıldığından, onun herhangi bir yükümlülüğü bulunmadığını, buna karşılık bankanın bu parayı saklamak ve talep halinde iade etmekle yükümlü olduğunu söyleyebiliriz .

Vadeli mevduat ilişkisi

Mudi yatırdığı ve bir süre için kullanımını bankaya bıraktığı bir miktar para karşılığında, vadesiz mevduatla mukayese edildiğinde oldukça yüksek bir faiz geliri elde etmeyi amaçlamaktadır.

Bu ilişkide mudiin temel amacının paranın güvenli bir kurumda saklanmasından ziyade, bu faiz alacağı olduğunu söyleyebiliriz.

Gerçi burada mudiin parasını güvenli bir yerde saklama âmâcı da yok değildir, ancak faiz elde etme amacı yanında son derece tali bir anlam taşır.

s.a.g.m.

Mevduatın Hukuki Niteliğinin Karz ve Usulsüz Vedia Sözleşmesi Çerçevesinde Belirlenmesi

Karzla usulsüz tedvinin ayırt edilebilmesi şu bakımlardan önem taşır:

Karzda ödünç alan ödünç verenin kendisinden olan alacağıyla kendisinin ödünç verenden olan diğer bir alacağını takas imkânına sahiptir. Ancak usulsüz tevdiye saklayıcının aksi kararlaştırılmış olmadıkça takas imkânı bulunmamaktadır.

Yine tevdi edilen para her zaman geri istenebildiği halde karzda geri verme bir süreye bağlı tutulmamış olsa bile aksi sözleşmede kararlaştırılmadıkça ödünç alan ilk talep tarihinden itibaren altı haftalık bir süreden faydalanabilir .

Karzdaki, ticari işlemlerde şart edilmese dahi faiz verilmesi gerektiği hakkındaki karene usulsüz tevdiye yoktur.

Karzda faiz yüksek, usulsüz tevdiye genellikle düşüktür.

Uygulama açından tartışmanın büyük bir önemi vardır:

Karz nitelendirmesi bankaya takas imkânı, banka müşterisinin ise faiz ihtiyacına cevap vermektedir.

Usulsüz tevdi nitelendirmesi ise faiz elde etme imkânı vermese de müşteriye dilediği anda parasını çekme imkânı tanımakta ve bankaya olabilecek borcuna mahsuben parasının takas edilme tehlikesini bertaraf etmektedir .

- **Mevduat sözleşmesinin karz akdi niteliğinde olduğunu savunan görüş, karz akdinin paralarını muhafazadan ziyade işletmek gayesiyle mevduat sahiplerinin faiz beklentilerini karşılamasından hareket eder. Çünkü bankalar mevduat olarak topladıkları paraları işletmektedir. Bu açıdan bakıldığında müşteriye faiz vermekte ve diğer taraftan sözleşmeye konulan hükümlerle kendilerine takas yetkisi tanımaktadırlar. Usulsüz tevdi görüşüne göre ise bankaya asıl olarak işletmek için değil muhafaza etmek için para yatırılır. Devletin tasarruf mevduatını koruyucu hükümler getirmiş olması bu görüşü destekler niteliktedir.**

- ***Buna karşılık, mevduat sözleşmesiyle vedia sözleşmesi arasında önemli farklar vardır. Vedia sözleşmesiyle mevduat sözleşmesinin örtüşmediği temel nokta, mevduatta tevdi edilen paraların mülkiyeti bankaya geçtiği için, mevduat işlemi vedia sözleşmesi ile örtüşmez. Gerçekten de bankalar aktif işlemlerinin finansmanı için mevduatı banka mamelekine geçirmek ve bu para üzerinde tasarrufta bulunmak zorundadır. Yani mevduatta bir aynen iade değil, misli olarak iade yükümü söz konusudur . Oysa vedia sözleşmesinde,***

mevduat sözleşmesiyle vedia sözleşmesi arasında önemli farklar vardır

Vedia sözleşmesiyle mevduat sözleşmesinin
örtüşmediği temel nokta,

mevduatta tevdi edilen paraların mülkiyeti bankaya
geçtiği için, mevduat işlemi vedia sözleşmesi ile
örtüşmez.

Gerçekten de bankalar aktif işlemlerinin finansmanı
için mevduatı banka mamelekine geçirmek ve bu
para üzerinde tasarrufta bulunmak zorundadır.

Yani mevduatta bir aynen iade değil, misli olarak
iade yükümü söz konusudur .

mevduat sözleşmesiyle vedia sözleşmesi
arasında önemli farklar vardır

Oysa vedia sözleşmesinde, vedia konusu aynen
alındığı gibi iade edilmelidir. Bunun doğal sonucu
olarak vedia alan hiçbir zaman vedia konusunun
mülkiyetini iktisap edemez .

Usulsüz Vedia ve karz sözleşmeleri

temel ayırıcı kriterin

özellikle tarafların amacı olduğu,

bu amaç çerçevesinde yapılan yorumla:

- ***Vadesiz mevduatın usulsüz vedia,***
- ***Vadeli mevduatın karz sözleşmesi,***

niteliğine sahip olduğunu kabul etmek gerekir .

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

- Mevduat Kavramı yeniden tanımlanmıştır
- «**Mevduat**» ve «**Yatırım Hesabı**» kavramları ayrıştırılmıştır
- Ana ayrıştırıcı özellik, Mevduata yatırılan paranın garanti altında olması
- **Yatırım Hesabında ise bu özelliğin bulunmamasıdır**

3.2.6 Deposits Redefined

One area the Islamic financial institutions are concerned about regarding IFSA is the clear definition of what constitutes a deposit and what goes into an investment account. The main difference is money that goes into a deposit account is guaranteed, while money that is put into an investment account such as wakalah or mudharabah is not guaranteed.

The implication to the banking industry is to replace the existing deposit product principles with a different structure to comply with the new ruling that deposit products need to be guaranteed while non-guaranteed products such as mudharabah and wakalah will go into the investment accounts. With IFSA the Profit Equalization Ratio (PER) and PIDM insurance backing is no longer available for Mudharabah investment accounts. The Islamic financial institutions are given two years to comply with the new ruling.

Examples of categories of deposit products   Examples of categories of investment products

• Savings account • Current account (cheque facility) • Fixed deposit • Islamic deposits (wadiah, qard or murabahah contract)	• Structured deposits which are not principal guaranteed • General and specific investment account (mudharabah and wakalah contract)

Figure 4: Examples of deposit and investment products

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

Mevduat Türleri

- Tasarruf Hesabı
- Cari Hesap (Çek hesabı)
- ***Sabit Mevduat***
- İslamî Mevduat (Vedia, Karz, Murabaha Sözleşmesi)

Yatırım Hesabı Türleri

- Ana Para Garantisi olmayan «Yapılandırılmış» mevduat
- Genel ve Özel Yatırım Hesabı (Mudarabe ve Vekalet sözleşmelerine dayalı)

series average of monthly rates of return. Under IFSA 2013, the return on the investment account is based on actual performance of the underlying assets and thus subject to financial losses and market uncertainty.

Table 1: Before and after IFSA 2013 was introduced

	Pre-IFSA 2013	Post-IFSA 2013
Principal	Principal guaranteed	Principal amount is not guaranteed
Profit smoothing	Application of profit smoothing techniques were allowed	Profit smoothing techniques are not allowed
Disclaimer	No specification on disclaimer	Disclaimer and warning statement must be given to financial consumers with regards to likely risks involved
Financial risk management	No clear guidance on managing financial risk and Shariah-non compliance risk	Remedial measures are suggested
Financial reporting	No clear guidance on financial reporting	Robust and sound financial reporting must be provided
Rate of Return Framework	Rate of return was predetermined	Rate of return is subject to actual performance of the underlying assets

Table 1 summarises the differences in investment accounts before and after IFSA was introduced.

2.2. Investment accounts in compliance with IFSA 2013

There are two types of investment account offered by Islamic banks in Malaysia; restricted investment accounts (RIA) and unrestricted investment accounts (URIA). URIA is a type of

- Disclaimer : Sorumluluk açıklaması

capital and the other acting on behalf of the capital provider to invest in a pre-determined activity. In this arrangement, investors (as Muwakkil) entrust the bank (as Wakeel) to manage the money they put in investment account. The bank receives agency fees regardless of the performance of the investment account. According to Bank Negara Malaysia (2014), the profit is distributed to the account holder after deducting the agency fee and agreed performance incentive fee (if any) to the bank.

Table 2 summarises the key features and differences of these three investment accounts.

Table 2: Differences between Mudharabah, Musharakah and Wakalah investment accounts

	Mudharabah	Musharakah	Wakalah
Profit distribution	Profits are shared between investors and bank according to agreed ratio	Profits are shared between investors and bank according to agreed ratio	Profits are distributed to investors after deducting agency fee
Loss distribution	Losses are borne by investors	Losses are borne based on proportion of capital contributed	Losses are borne by investors
Contractual relationship	Manager and capital provider	Partners	Agent and capital provider

2.2.3. Investment Account Platform

Introduced in 2016, the Investment Account Platform (www.iaplatform.com) serves as a centralised multi-bank platform regulated by IFSA supervised by Bank Negara Malaysia. This platform is a joint effort of six different Islamic banks enabling investors to view and select from a wide range of ventures and also invest and track their investments. Similar to the concept of crowdfunding, the platform collects capital from multiple investors to fund ventures (Kasri and Muhammad, 2019). The platform provides an avenue where investments from restricted investment accounts will be matched with ventures in Malaysia through an online platform supported and mediated by six participating banks (Engku Ali and Oseni, 2017). The contractual relationships of investors, sponsoring banks and

YATIRIM HESABI

- *Daha önce sadece «Mudarabe» sözleşmesine dayalı olabilirken (Bizde böyle)*
- *Muşarake ve Vekalet yoluyla da yatırım hesabı açılabiliyor*

PART F WADI`AH YAD DHAMANAH INVOLVING MONEY

- S** 13.15 Under *wadi`ah yad dhamanah* involving money, the asset placed in custody is in monetary form and the custodian is allowed to utilise the money subject to the permission of the asset owner. Money is regarded as a form of fungible asset. Therefore, it is construed as a *qard* contract and shall adhere to the rules related to *qard*.
- S** 13.16 Notwithstanding paragraph 13.15, *wadi`ah yad dhamanah* involving a non-monetary fungible asset shall also have the effect of a *qard* contract.

14. Definition of *qard*

- S** 14.1 *Qard* refers to a contract of lending a fungible asset to a party who will benefit from it and who will subsequently return an equivalent replacement.

15. Requirements of *qard*

Fungible Asset = Misli Mal

- Misli mal = ikame edilebilir. İle de kendisinin değil aynı özellikte başka bir varlığın onun yerine sayılabilmesi
- Emaneti alan (Banka) bunu emanetin kendisinde kaldığı sürece kullanabilir.
- Aslını değil mislini (yani aynı özelliklerde başka bir şeyi –mal-para geri verebilir

- S** 7.1 *Wadi`ah* refers to a contract by which an owned asset is placed with another party on the basis of trusteeship (*amanah*) for safekeeping purposes. The contract is also referred as *wadi`ah yad amanah*.
- S** 7.2 Notwithstanding paragraph 7.1, the definition of *wadi`ah* may include *wadi`ah yad dhamanah*, which refers to a safekeeping contract whereby permission to utilise the asset placed in custody is granted by the safekeeping depositor and/or a fee is charged by the custodian for the safekeeping service. The effect of this permission is that the custodian guarantees the asset placed in custody.

8. Nature

- S** 8.1 Based on the above definition, *wadi`ah* is categorised into two types:
- (a) *Wadi`ah Yad Amanah* (*wadi`ah* based on trusteeship²); and
  - (b) *Wadi`ah Yad Dhamanah* (*wadi`ah* based on guarantee).
- S** 8.2 *Wadi`ah yad amanah* is a contract based on fiduciary relationship (*aqd al-amanah*). Any of the contracting parties may terminate the contract

8. Nature

- S** 8.1 Based on the above definition, *wadi`ah* is categorised into two types:
- (a) *Wadi`ah Yad Amanah* (*wadi`ah* based on trusteeship²); and
  - (b) *Wadi`ah Yad Dhamanah* (*wadi`ah* based on guarantee).
- S** 8.2 *Wadi`ah yad amanah* is a contract based on fiduciary relationship (*aqd al-amanah*). Any of the contracting parties may terminate the contract unilaterally.
- S** 8.3 *Wadi`ah yad dhamanah* shall have the effect of an *i`arah* contract if the asset placed in custody involves a non-fungible asset. Therefore, it is a contract based on fiduciary relationship (*aqd al-amanah*), whereby any of the contracting parties may terminate the contract unilaterally.

---

² The word trust and trusteeship used in this document connote the literal meaning and shall not be associated to terms relating to any law.

Fiduciary Relationship=Güvene dayalı ilişki

- Başkasının parasını kullanmak

Banka ve Müşterileri arasındaki ilişkilerin tabiatı

A- Fon Toplarken (Kaynaklar):

A.1. Cari Hesap ve Vadesiz Mevduat

Konvansiyonel Bankalar		İslam (Katılım) Bankası	
İlişki	Karşılığı	İlişki	Karşılığı
<i>Usulsüz Vedia.....</i>	<i>saklama hizmeti</i>	<i>Garantili Vedia (*)</i>	<i>Saklama Hizmeti</i>

(*) Malezya İslam Bankası, müşterilerinden “Cari Hesap” olarak aldığı mevduatın Garantili Koruma amaçlı Al-Wadiah Yad Dhamanah/Guaranteed Custody sözleşmesine dayandığını açıklamaktadır

Kaynak:

Usmani M.I.A., **Islamic Finance**, Meezan Bank, Pakistan, 2015, s. 213

Bank Islam Malaysia Berhad, Islamic Banking Practice, s.29

A- Fon Toplarken (Kaynaklar):

A.2. Vadeli Mevduat

Konvensiyonel Bankalar

İslam (Katılım) Bankası

İlişki Karşılığı

İlişki

Karşılığı

Borçlu/alacaklı Faiz

Yatırım Hesabı

Mudarib/Sermaye Sahibi

***Mudarabe Kârı-
Zararı***

Malezya IFSA 2013:

Muşaraka

Vekalet

B-Fon Kullandırırken (Kullanım)

Konvansiyonel Bankalar

<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>
Alacaklı/Borçlu	Faiz

İslam (Katılım) Bankası

<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>
Satıcı-Alıcı	Fiyat
Kiralayan/Kiracı	Kira
Ortaklık	kâr
Vekil/Müvekkil	Ücret